

Simpozij Rokopisne in tiskane knjige v arhivih in knjižnicah, Narodni muzej Slovenije.

Ljubljana, Slovenija, 25. siječnja 2018.

U Ljubljani (Slovenija) održan je jednodnevni simpozij u organizaciji Arhiva Republike Slovenije i Narodnog muzeja Slovenije pod nazivom *Rokopisne in tiskane knjige v arhivih in knjižnicah*. Simpozij je bio namijenjen predstavljanju novih teoretskih pristupa i spoznaja kao i praktičnih rješenja povezanih prvenstveno s uvezima knjiga. Temelj za održavanje simpozija je izlazak publikacije *Bookbindings: Theoretical Approaches and Practical Solutions*.

Pozdravne riječi iznijeli su Barbara Ravnik, direktorica Narodnog muzeja Slovenije i Andrej Nared, zamjenik direktora Arhiva Republike Slovenije. Nataša Golob, ujedno jedna od autorica gore navedene publikacije, otvorila je simpozij i naglasila važnost konzervatorsko-restauratorske struke prilikom uveza knjiga, jer sam uvez knjige predstavlja dio povijesti i pisane kulturne baštine.

Prvo predavanje na simpoziju iznijela je Lilijana Urlep s Nadškofijskog arhiva u Mariboru koja je kroz kratko predavanje pod naslovom *Novoveški tiski in vezave v Nadškofijskem arhivu Maribor* dala uvid u suvremeni tisak i uveze koji se čuvaju u Nadbiskupijskom arhivu Maribor. Ovakve vrste tiska i uveza podložniji su bržem raspadu i oštećenjima uzrokovanim raznim vanjskim čimbenicima.

Nataša Golob s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani održala je predavanje *Zgovorna molčečnost rokopisnih fragmentov*. U predavanju se nadovezala na uvodne riječi i podijelila svoja iskustva vezana za rukopise i fragmente, istaknuvši pri tome povijesnu važnost istraživanja te vrste arhivskog gradiva. Rukopisni fragmenti u starim knjigama često predstavljaju vrijedan izvor informacija o samoj knjizi, knjigoveži koji ju je uvezao te dijelu povijesti kada je knjiga uvezana.

Blanka Avguštin Florjanovič iz Arhiva Republike Slovenije, predavanjem pod naslovom *Dileme in težave pri minimalnih restauratorskih posegih: proces in rezultat ob restauriranju češkega pontifikata iz ok. 1385.*, dotakla se jedne od najosjetljivijih tema u konzervatorsko-restauratorskoj struci – restauratorskim zahvatima. Naglasak je bio na minimalnim restauratorskim zahvatima kao metodi restauriranja u kojoj se kao što sam naziv govori minimalno intervenira na gradivu u svrhu njegove konzervacije i restauracije, ali i očuvanja i najmanjeg izvornog dijela knjige. Također se dotakla prijelomnih događaja u konzervatorsko-restauratorskoj struci kao što je poplava u Firenci 1966., te kako se i u kojem smjeru konzervacija i restauracija pisanog gradiva razvijala od tog trenutka do danas.

Nakon diskusije o ovoj problematici simpozij je nastavljen predavanjem Anje Dular, umirovljene voditeljice knjižnice Narodnog muzeja Slovenije pod naslovom *Ljubljanski knjigovezi v 16. in 17. stoletju*. Iznijela je pretpostavke s kojim su se problemima nosili knjigoveže u 16. i 17. stoljeću u Ljubljani, pod čijim su utjecajem bili te kako su obavljali i financirali svoj obrtnički posao. Posebno je naglasila važnost njihova rada u tom povijesnom periodu.

Jedert Vodopivec Tomažič iz Arhiva Republike Slovenije održala je predavanje *Vezave in papir v knjigah 16. in 17. stoletja v našem in širšem prostoru*. Kao što sam naslov govori dr. Vodopivec se dotakla uveza i papira u knjigama iz 16. i 17. stoljeća s time da predavanje nije obuhvatilo samo knjige iz Ljubljane u tom vremenu već se koncentrirala na širi europski kontekst. Kao glavnu problematiku istaknula je nedosljednost terminologije u konzervatorsko-restauratorskoj struci kao i važnosti rješavanja tog problema.

Zadnje predavanje održale su Sonja Svoljšak, Jasna Malešič, Andrej Štolfa i Urša Kocjan iz Narodne in univerzitetne knjižnice Ljubljane pod naslovom *Opis knjižnih vezav v knjižničnim katalogih in bibliografijah*. U sažetom, ali zanimljivom predavanju predstavile su računalni program – model koji bi konzervatorima i restauratorima pojednostavio opisivanje knjiga i korištenje terminologije. Kratkim su primjerom pokazali na koji način se to radi u Narodnoj i sveučilišnoj knjižnici u Ljubljani.

Nakon predavanja Nataša Golob provela je sve sudionike simpozija kroz izložbu *Na pergamentu in papirju*. Izložba je sadržavala mnoge rukopisne i tiskane knjige, pisane ili otisnute na papiru i pergameni.

Simpozij je pokazao da suvremena zaštita, konzervacija i restauracija arhivskog i knjižnog gradiva svaki dan napreduje u teorijskom, praktičnom i znanstvenom smislu. Djelatnike arhiva potrebno je kontinuirano osposobljavati kako bi mogli prepoznati probleme restauratorsko-konzervatorske struke te ih dodatno poticati na suradnju sa znanstvenim institucijama.

Igor Kozjak